

Д.В. ДОЛБНЄВА**Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна***Т.І. СПОДАРИК*****Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна*

Стан та перспективи використання комп'ютерних технологій в обліково-аналітичній роботі вітчизняних підприємств

Глобалізована інформатизація стала одним з найважливіших факторів підвищення продуктивності підприємництва, а інформаційні ресурси та технології – необхідною умовою його ефективного функціонування. Метою статті є оцінка стану та визначення перспектив розвитку використання комп'ютерних технологій в обліково-аналітичній роботі вітчизняних підприємств. Досліджено основні аспекти впровадження та використання сучасних комп'ютерних технологій в обліково-аналітичній роботі підприємств. Виокремлено поняття комп'ютеризації обліку та бухгалтерського програмного забезпечення як одного з найважливіших напрямів підвищення ефективності діяльності підприємств в сучасних ринкових умовах, які значним чином обумовлені процесами економічної та цифрової глобалізації. Проведено комплексну оцінку існуючих бухгалтерських програмних продуктів, проаналізовано основні функціональні можливості комп'ютерних програм для ведення обліково-аналітичної роботи підприємств та визначено їх середню вартість впровадження. Встановлено, що впровадження та застосування комп'ютерних бухгалтерських продуктів для автоматизації обліково-аналітичних робіт значною мірою збільшує ефективність роботи підприємства та його працівників. Визначено, що автоматизація обліково-аналітичного процесу надає можливість економити підприємству власні ресурси та своєчасно приймати ефективні управлінські рішення. Акцентовано увагу на перелік вимог до програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту підприємств. Визначено ряд переваг та основних проблем, з якими стикається підприємства на етапі розробки, використання та впровадження комп'ютерних програм в обліково-аналітичному процесі. Обґрунтовано необхідність подальшого удосконалення та визначено тенденції і перспективи використання програмного забезпечення в обліково-аналітичній роботі вітчизняних підприємств.

Ключові слова: автоматизація, діджиталізація, інформаційні технології, комп'ютеризація, комп'ютерні програмні продукти, обліково-аналітична робота.

DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-3\(89\)-22-29](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-3(89)-22-29)

D. V. DOLBNEVA*Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine***T. I. SPODARYK***Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine*

State and Prospects of Using Computer Technologies in Accounting and Analytical Work of Ukrainian Enterprises

Globalized information has become one of the most important factors in increasing the productivity of an enterprise, and information technologies are a prerequisite for its effective functioning. The purpose of the article is to assess the state and determine the prospects for the development of the use of computer technologies in the accounting and analytical work of Ukrainian enterprises. The main aspects of the introduction and use of modern computer

* Долбнєва Деніза Вадимівна, доцент кафедри обліку, аналізу і контролю Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів), кандидат економічних наук. ORCID 0000-0001-8897-8182

** Сподарик Тетяна Ігорівна, бакалавр спеціальності 071 «Облік і оподаткування» Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів). ORCID 0000-0003-3451-1813

technologies in the accounting and analytical work of enterprises were investigated. The phenomenon of computerization of accounting was highlighted as one of the most important areas of increasing the efficiency of enterprises in modern market conditions, largely due to the processes of economic and digital globalization. A comprehensive assessment of existing accounting software products was carried out, the main functional capabilities of computer programs for conducting accounting and analytical work of enterprises were analyzed and their average cost of implementation was determined. It was determined that the automation of the accounting and analytical process allows the enterprise to save its own resources and to receive benefits. Among these are saving time, making tasks more efficient, and having more accurate analytics. Other than these, however, reducing costs is one of the significant benefits that companies and accounting firms experience as they embrace the latest technologies to optimize processes. Considerable attention is paid to the list of software requirements for automation of accounting, analysis and audit of enterprises. A number of main problems faced by enterprises at the stage of development, use and implementation of computer programs in the accounting and analytical process have been identified. The trends and prospects for the use of software in the accounting and analytical work of Ukrainian enterprises were determined. Current accounting trends tell us one thing: digitization is as ubiquitous in the accounting sector as it is anywhere else, but human roles remain just as relevant. Another development that will define accounting practice in the future is the growing acceptance of remote work in the field.

Keywords: automation, digitalization, informational technology, computerization, computer software products, accounting and analytical work.

Актуальність дослідження. Прискорений розвиток та удосконалення інформаційних технологій є невід'ємною частиною сучасного процесу глобального розвитку суспільства, а динамічність функціонування ринкової економіки в умовах комплексної діджиталізації визначає необхідність успішної діяльності кожного підприємства. Сьогодні саме розробка, використання, розповсюдження і впровадження нових комп'ютерних програмних продуктів значною мірою впливає на конкурентоспроможність і прибутковість підприємств.

Глобалізована інформатизація стала одним з найважливіших факторів підвищення продуктивності підприємництва, а інформаційні ресурси та технології – необхідною умовою його ефективного функціонування, у тому числі, і щодо організації та здійснення обліково-аналітичної роботи. Передумовою об'єктивно обумовленого впровадження новітніх комп'ютерних технологій в обліку, аналізі та аудиті є швидкість і якість прийняття необхідних управлінських рішень керівництвом підприємства, що повинно базуватися на цілісних знаннях переваг й недоліків представлених на ринку бухгалтерських комп'ютерних програм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема впровадження та використання автоматизованих засобів для потреб обліку, аналізу, аудиту, звітності завжди була основним предметом досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Зокрема, вагомий внесок у розробку теоретичних питань, пов'язаних із впровадження цифрових технологій та їх ефективного використання під час організації обліково-аналітичної роботи на підприємстві, здійснили М.Т. Білуха, К.Л. Багрій, Ф.Ф. Бутинець, В.П. Завгородній, Р.М. Захарченко, С.В. Івахненко, Т.Г. Кірюшатова, А.С. Крутова, М.А. Морева, М.П. Павлюковець, М.Ю. Цивенко.

Вивчаючи сутність професії «бухгалтер» М.Ю. Цивенко зазначає, що в даній професії

необхідна комп'ютерна грамотність [1]. М.А. Морева вважає, що в подальшому фахівці спеціальності «облік і оподаткування» повинні володіти знаннями не лише з бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту, але й з інформаційних систем і технологій, фінансів, економіки, основ бізнесу [2]. К.Л. Багрій [3], С.В. Івахненко та А.С. Крутова у своїх дослідженнях визначають важливість застосування інформаційно-комунікаційних технологій у бухгалтерському обліку та звітності.

Однак, незважаючи на велику кількість досліджень і наукових публікацій по даній тематиці, багато питань сучасного етапу впровадження і використання комп'ютерних бухгалтерських технологій і програм залишаються нерозкритими. Виходячи з цього, існує нагальна потреба подальших досліджень у цьому напрямку.

Метою статті є оцінка стану та визначення перспектив розвитку використання комп'ютерних технологій в обліково-аналітичній роботі вітчизняних підприємств.

Виклад основних результатів дослідження. Практика ведення бізнесу доводить, що ефективна організація бухгалтерського обліку та аналітичних робіт на підприємстві є неможливою без застосування комп'ютерних інформаційних систем і технологій. Адже в умовах збільшення масивів інформації, яка опрацьовується підприємствами, постає питання про швидкість, якість та точність ведення бухгалтерського обліку, складання звітності та здійснення аналізу результатів діяльності. Проведення комплексної комп'ютеризації обліково-аналітичного процесу є запорукою успіху та конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

На сьогодні під час ведення обліку та складання звітності використання комп'ютерних бухгалтерських технологій на підприємстві є необхідною передумовою раціонального використання усіх наявних на підприємстві ресурсів, досягнення значних успіхів у процесі господарювання та прийнятті ефективних і

своєчасних управлінських рішень. Це у свою чергу забезпечує фінансово-економічну безпеку підприємства і його стійкий розвиток в умовах ризиковості та мінливості зовнішнього середовища.

Досвід компаній провідних країн світу яскраво свідчить про великі переваги та значний економічний ефект для підприємств від впровадження та ефективного застосування спеціальних комп'ютерних програм і систем для ведення бухгалтерського обліку та складання звітності.

Комп'ютеризація (автоматизація) обліку – це комплекс заходів технічного, організаційного та економічного характеру, який спрямований на мінімізацію безпосередньої участі людини або ж її повне усунення в процесі обробки та передачі інформації на основі масового застосування новітніх інформаційних систем (технологій). Її проведення вимагає впровадження на підприємстві відповідної інформаційної системи ведення обліку, тобто сукупності технічних засобів обробки даних, програмного забезпечення належної якості та компетентного персоналу [4].

Бухгалтерське програмне забезпечення – це сукупність програм, призначених для збору, запису, узагальнення та зберігання фінансових даних для тлумачення. Дані програми забезпечують мінімізацію зусиль, які користувачі докладають для обчислення даних. Більше того, вони прискорюють створення вичерпних фінансових звітів і дозволяють негайно проаналізувати грошові потоки підприємства від усіх видів діяльності.

Програмне забезпечення для бухгалтерського обліку та аналізу являє собою комп'ютерний додаток, з допомогою якого працівники, задіяні в обліково-аналітичному процесі мають змогу записувати та обробляти всі свої операції одночасно.

Кожне підприємство, яке зацікавлене у посиленні своїх позицій і зміцненню свого фінансового стану, при придбанні комп'ютерних програмних продуктів для ведення обліково-аналітичних операцій висуває до розробників програмного забезпечення конкретні вимоги з урахуванням особливостей і масштабів своєї діяльності, а також фінансових можливостей.

Основними причинами, через які бухгалтери застосовують нові технології, включають підвищення ефективності (64%), підвищення якості обслуговування (44%) та залучення нових клієнтів (42%) [5]. Для оптимальної організації та ведення обліково-аналітичних процедур в умовах використання комп'ютерних технологій є необхідним правильний вибір порядку комп'ютеризації підприємства в цілому, що може бути обумовлене насамперед специфікою його діяльності, формою власності, різноманітністю поставлених завдань.

Впродовж останніх декілька років на українському ринку облікових програмних продуктів з'явився цілий ряд спеціальних бухгалтерських інформаційних систем і технологій, які в залежності

від масштабів та галузевої специфіки підприємства, призначені для обробки та запису операцій з можливістю їх перегляду та подальшого використання. Внаслідок цього, постає проблема вибору програмного забезпечення перед керівними ланками організацій, що пов'язана із значними фінансовими витратами на їх впровадження та експлуатацію, які повинні здійснюватися шляхом обґрунтованого розрахунку їх економічної ефективності та доцільності.

У працях провідних учених-економістів визначено, що вимоги до програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту підприємств формують три категорії користувачів [6]:

- 1) бухгалтери, як безпосередні користувачі автоматизованої системи бухгалтерського обліку;
- 2) спеціалісти з комп'ютерних систем – програмісти і техніки;
- 3) керівництво (менеджмент) підприємства.

Найпростішим видом бухгалтерського програмного забезпечення вважають електронні таблиці. Малий та середній бізнес-структури з легкістю та без складних облікових завдань мають можливість використовувати програми електронних таблиць, такі як листи Google, Microsoft Excel або Open Office. Основною перевагою у використанні цих інформаційних програм, саме для цього виду бізнесу є те, що вони можуть задовольняти основні бухгалтерські потреби, такі як перелік продажів, витрат та інших розширених бухгалтерських функцій. Також варто звернути увагу на те, що вони безкоштовні та не вимагають значної підготовки серед своїх користувачів. Найбільш поширеними програмними продуктами для ефективного ведення бухгалтерського обліку на підприємстві є SAP, Microsoft Dynamics GP та Oracle, а в Україні це 1С: Бухгалтерія.

З розвитком інформаційних технологій на ринку комп'ютерних бухгалтерських програм найбільшою популярністю користуються окремі системні продукти для вирішення обліково-аналітичних завдань (табл. 1) [7, с. 290].

Незважаючи на велику кількість бухгалтерського програмного забезпечення, можна впевнено зазначити, що безперечним лідером за популярністю на сьогоднішні є програмне забезпечення корпорації «1С», яка завоювала ринок інформаційних систем завдяки своєму продукту «1С: Бухгалтерія» та «1С: Підприємство». Дані програми мають ряд переваг, зокрема виконують функції автоматизації ведення бухгалтерського та управлінського обліку, а також надають широкі можливості для розробки індивідуальних аналітичних форм та звітів. Також важливим є той факт, що навіть середньо-підготовленому в комп'ютерному відношенні бухгалтеру буде цілком під силу освоєння базових можливостей програми [7].

Функціональні можливості комп'ютерних програм для ведення обліково-аналітичної роботи підприємств та їх середня вартість впровадження станом на початок 2020 року

№ з/п	Система	Функціональне призначення	Термін використання	Вартість впровадження
1.	ІС: Бухгалтерія 8 для України	Автоматизація бухгалтерського і податкового обліку, підготовки обов'язкової (регламентованої) звітності, в організаціях, що здійснюють будь-які види комерційної діяльності	3-9 місяців і більше	Ліцензія на одне робоче місце \$ 150-600. Вартість впровадження на одне робоче місце \$ 200-1000.
2.	Парус	Комплексний модуль для автоматизації обліку на малих, середніх та великих підприємствах	4 місяці – 1 рік і більше	Вартість ліцензії на одне робоче місце \$ 1-2 тис. Вартість впровадження 100-200 % ціни рішення.
3.	БЕСТ-ЗВІТ ПЛЮС	Автоматизація облікової роботи з бухгалтерською та звітною документацією відповідного зразка	4 місяці – 1 рік і більше	Реєстрація користувача юридичної особи (мережева версія) – 732 грн. Класичне обслуговування користувача юридичної особи за договором на рік – 2574 грн.
4.	М.Е.Doc IS	Програмний продукт, який допомагає в роботі з документами різних форм, типів та призначення	4 місяці-1 рік	Постачання примірника та пакетів оновлень (компонент) комп'ютерної програми «М.Е.Doc» Модуль «М.Е.Doc Звітність» з правом використання на, рік 2200 грн. Постачання примірника та пакетів оновлень (компонент) комп'ютерної програми «М.Е.Doc» з правом використання на рік (Модуль «Фінансова звітність за МСФЗ (формат XBRL)») на рік 9800 грн.
5.	Комп'ютерна програма «Комплексна система автоматизації підприємства «IS-Pro» («ІС-ПРО»)	Автоматизація облікової роботи з контрагентами, управління логістикою і складськими ресурсами, планування та ведення обліку виробництва, управління кадрами і розрахунок заробітної плати, керування експортно-імпортними операціями, ведення бухгалтерського та податкового обліку, здійснення фінансового аналізу	3-9 місяців і більше	Орієнтовна вартість впровадження 17 400,00 грн. Зборка модулів; від 1200 грн.
6.	IT-Enterprise: Бухгалтерія	Автоматизація всіх типів бухгалтерського та податкового обліку	3 місяці – 1 рік і більше	Від 799 грн. / міс.
7.	Галактика	Комплексна система автоматизації управління підприємством, яка охоплює всі аспекти його внутрішньої і зовнішньої господарської діяльності	4 місяці – 1,5 року і більше	Ліцензія \$ 350-1200 на одне робоче місце. Вартість впровадження складає 50-100 % цієї суми.

Джерело: складено авторами на основі [7].

Останнім часом, процес автоматизації обліково-аналітичних робіт і використання комп'ютерних технологій вітчизняними підприємствами, зазнав значних змін: до 2016 року на українських теренах простежувався період монополії системи «1С: Підприємство» (у числі користувачів на 2015 рік – близько 300 тис. українських підприємств, серед яких присутні й державні). Починаючи з 2017 року проти компанії 1С застосовано санкції, що забороняють використання її програмних продуктів у державному секторі та певними юридичними особами в Україні [9].

Прийняття санкцій до компанії 1С сприяло поштовху до створення українського програмного забезпечення для бухгалтерського обліку, що дає вітчизняному бізнесу багато позитивних зрушень. Одним із прикладів українського програмного забезпечення є «MASTER:Бухгалтерія», яку розробила компанія IT-Enterprise, яка тривалий час спеціалізувалася на впровадженні виключно комплексних ERP-систем для великого бізнесу.

Основні переваги системи «MASTER: Бухгалтерія» подані на рис. 1.

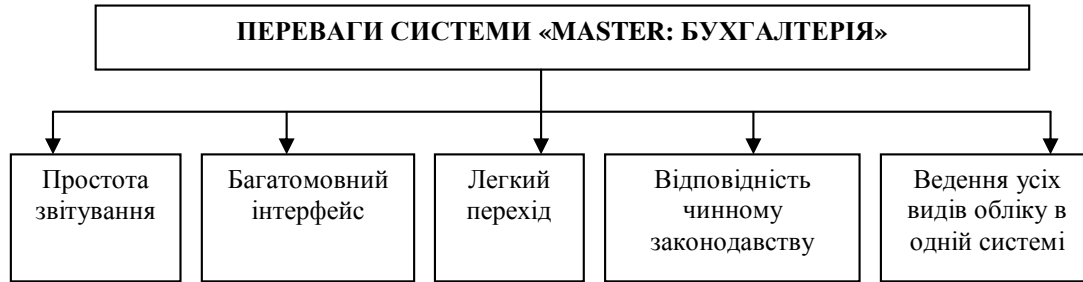

Рис. 1. Функціональні переваги «MASTER:Бухгалтерія» серед інших програмних продуктів

Джерело: складено авторами.

Дана програма складається з функціональних модулів, що охоплюють всі ділянки бухгалтерського обліку та обліку в системі оподаткування: банк, каса, продажі, покупки, склад, виробництво, основні засоби, зарплата, кадри, операції, звіти тощо. Тобто ведення бухгалтерського, податкового, управлінського обліку, а також обліку персоналу й розрахунку заробітної плати, здійснюється в єдиній базі та в одному інтерфейсі. Окрім того, у програмі максимально автоматизовано всі процеси формування звітності, передбачено можливість ведення обліку для необмеженого числа юридичних осіб, а також введено безліч інших результативних інструментів.

Проаналізувавши один з найпоширеніших програмних продуктів вітчизняного виробництва та ознайомившись із його основними перевагами, можна переконатись, що в цілому воно здатне задовольнити потреби українських користувачів, проте, цього наразі недостатньо. Даний елемент потребує не лише подальшого розгляду, а й удосконалення, для якого супроводжується швидкою зміною факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ, підвищенням конкуренції серед підприємств та ризиком витоку конфіденційної інформації.

Акцентуючи увагу на сучасному стані, наявності вимог та ключових характеристик бухгалтерського програмного забезпечення, пропонуємо виділити ряд основних переваг, завдяки яким сучасне вітчизняне підприємство здатне підвищити продуктивність та ефективність обліково-аналітичного процесу своєї діяльності (рис. 2) [10].

В той час як послідовна комплексна комп'ютеризація обліково-аналітичного процесу несе ряд суттєвих переваг для підприємства існують й проблеми активного та широкого використання сучасних інформаційних систем і технологій в обліку,

аналізі, аудиті і оподаткування, особливо це стосується малого та середнього бізнесу. До основних проблем можна віднести:

1) Низький рівень комп'ютерної грамотності користувачів комп'ютерних бухгалтерських програм, неготовність працівників та керівництва підприємства до перетворень організаційної структури та змін у бізнес-процесах при їх впровадженні;

2) Трудомісткість розробки програмного забезпечення, який вимагає суттєвих фінансових витрат;

3) Неможливість створення універсальної комп'ютерної програми для виконання обліково-аналітичних завдань, що зумовлено різною галузевою спеціалізацією вітчизняних підприємств;

4) Зростання цін на послуги з комп'ютеризації обліку, наявність на ринку піратських копій та неліцензійних комп'ютерних бухгалтерських програм;

5) Ризики, пов'язані з неправильною обробкою даних, допущенням помилок і упущень, втрати частини чи усієї інформації тощо;

6) Здійснення витрат для забезпечення безпеки автоматизованої інформаційної системи обліку та звітності;

7) Додаткові витрати на постійне удосконалення порядку ведення обліку та звітності, навчання працівників по роботі з інформаційними системами, дотримання якості програмних засобів, адаптації підприємств до нових викликів і можливостей;

8) Відсутність нормативної бази, яка б регулювала питання застосування автоматизованої форми обліку на загальнодержавному рівні;

9) Відсутність державної підтримки вітчизняних підприємств у напрямку комп'ютеризації та програмного забезпечення обліково-аналітичного процесу.

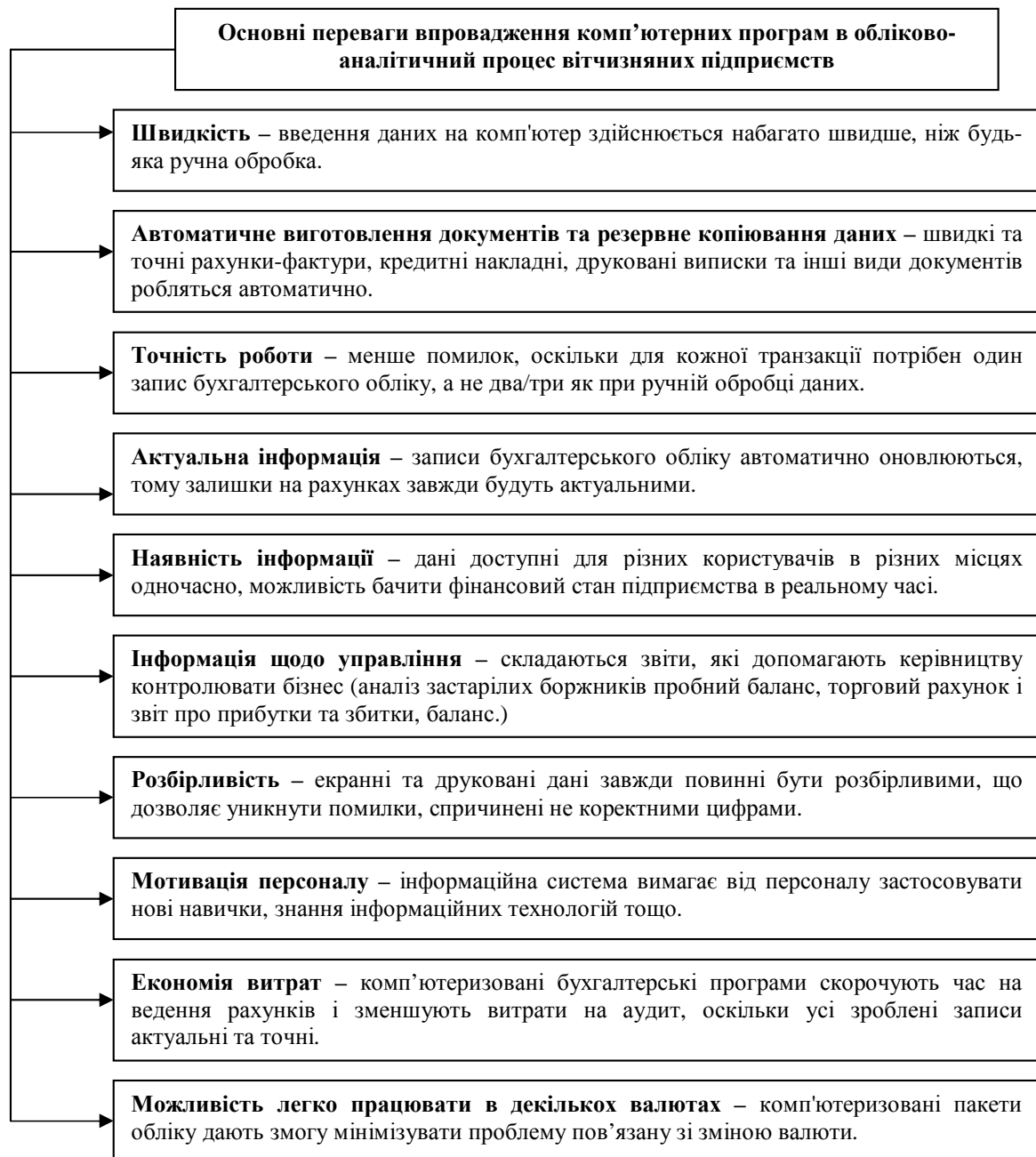

Рис. 2. Основні переваги впровадження комп'ютерних програм в обліково-аналітичний процес вітчизняних підприємств

Джерело: складено авторами.

Враховуючи усе вище сказане, бачимо, що перспективи комп'ютеризації обліково-аналітичного процесу підприємств України є досить хорошими. З кожним днем все більше вітчизняних підприємств переходять на використання сучасних бухгалтерських комп'ютерних програм і технологій.

Автоматизація процесів бухгалтерського обліку ще більше зростатиме як в коротко-, так і довгостроковій перспективі. Більше 50 % керівників очікують розвитку автоматизованих систем бухгалтерського обліку в найближчі роки. Вже сьогодні відбувається постійне оновлення, удосконалення цілого ряду комп'ютерних програм

щодо автоматизації обліково-аналітичної роботи підприємства з метою максимально повного врахування усіх змін в системах обліку, звітності і оподаткування і вимог безпосередніх користувачів (бухгалтерів, аналітиків, аудиторів та ін.) [12].

У міру зростання попиту на комп'ютеризовану бухгалтерію, компанії, що займаються бухгалтерським програмним забезпеченням, будуть задовольняти цю потребу надійними рішеннями. Ці програмні платформи мають ряд програмних функцій, які найбільше цінують бухгалтери, такі як оптимізація процесів та мінімізація ручних завдань.

Важливою тенденцією комп'ютеризації обліково-аналітичного процесу підприємств не лише в Україні є перехід бізнесу на хмарні системи бухгалтерського обліку. Саме вони надають постійний доступ до даних своєї ділянки роботи в будь-який, а також дозволяють для створення робочих процесів, заощаджуючи бізнесу цінний час.

Провідні експерти прогнозують гібридний підхід до автоматизації обліково-аналітичної роботи, який найближчим часом поєднує технології бухгалтерського обліку та вклад фінансових консультантів. Це відбувається завдяки розробці нових рішень для аналітики, які дозволяють бухгалтерам більше зосереджуватися на декодуванні даних для глибшого розуміння. На відміну від інших завдань в бухгалтерських процесах, прийняття рішень завжди потраплятиме в руки фахівців та експертів.

Поряд з цим, актуальним в умовах коронавірусної хвороби COVID-19 є перехід роботи бухгалтерських та фінансово-аналітичних відділів підприємств України на віддалений режим роботи із використанням on-line технологій і відповідних прикладних комп'ютерних рішень. Завдяки технологічним досягненням та появі комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку, бухгалтери, що працюють вдома, можуть досягати відмінних результатів у своїй роботі, як і в офісних умовах.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує той факт, що використання комп'ютерних технологій в обліково-аналітичній роботі підприємств є одним з найважливіших напрямів підвищення ефективності їх діяльності в сучасних ринкових умовах, які значним чином обумовлені процесами економічної та цифрової глобалізації.

Впровадження та застосування комп'ютерних бухгалтерських продуктів для автоматизації обліково-аналітичних робіт значною мірою збільшує ефективність роботи підприємства та його працівників. Це дозволяє аналізувати великі обсяги даних на високій швидкості, а також збільшувати продуктивність та генерувати більш точні дані за менших витрат, а також надає широкі можливості для переходу бухгалтерів на новий рівень ефективності виконання їх робочих процесів.

Бухгалтери починають брати на себе нові ролі радників з унікальними наборами навичок, які обертаються навколо аналізу даних, що допомагає компаніям отримати цінну інформацію, дозволяє визначати напрямки вдосконалення бізнес-процесів, а також підвищувати ефективність управління ризиками.

Окрім того, комп'ютеризація обліку, аналізу, звітності здатна не лише покращити внутрішній та зовнішній контроль над фінансово-господарською діяльністю підприємства, а й покликана забезпечити високу результативність його роботи. Внаслідок цього, бухгалтерам потрібно удосконалити свої знання і навички у галузі бухгалтерської технології, якщо вони хочуть залишатися затребуваними в галузі бухгалтерського обліку.

Найбільш ефективним варіантом впровадженням комп'ютерних технологій в обліково-аналітичну роботу підприємств є той, при якому за основу побудови інформаційної системи вибирається перевірне ринком програмне забезпечення, що дозволяє швидко налаштувати функції інформаційної системи під потреби підприємства і здатне інтегруватися з іншими програмними продуктами, в першу чергу, що вже експлуатуються на підприємстві. Яскравим прикладом цього є Master: Бухгалтерія, яка хоч і не повністю, проте цілком ефективно справляється з поставленими перед нею завданнями у сфері обліку, аналізу і звітності.

Отже, комплексна комп'ютеризація обліково-аналітичної роботи, активне використання хмарних технологій, перехід на віддалений режим роботи обліково-аналітичних працівників, підвищення значення бухгалтера і удосконалення його професійних навичок – це те без чого сучасний бізнес не зможе існувати і йти в ногу з часом.

4 Список використаних джерел

1. Цивенко М. Ю. Трансформації професії бухгалтера в умовах розвитку «цифрової економіки». *Молодой ученый*. 2017. № 48. С. 100-102.
2. Морєва М. А. Развитие «цифровой экономики» как фактор трансформации профессии бухгалтера в XXI веке. *Развитие общественных наук российскими студентами*. 2017. Вып. 4. С. 71-75.
3. Багрій К. Л. Важливість автоматизації обліку фінансових результатів у сучасних умовах господарювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 2. С. 76-79.
4. Долбнєва Д. В. Необхідність та передумови впровадження автоматизованих інформаційних систем ведення обліку на вітчизняних підприємствах. *Сталый розвиток економіки*. 2015. № 1. С. 185-192.
5. Insight and practical advice for today's accountant based on the latest independent research. URL: https://img06.en25.com/Web/SageGlobalInstance/%7Bc14a58e4-2fbd-4217-a001-3ce20427c890%7D_ThePracticeofNowReport_ENUS.pdf (дата звернення 17.09.2020).
6. Скалюк Р. В. Концептуальні основи ефективної автоматизації процедур бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015. № 3. С. 95-102.
7. Поліщук О. М. Особливості застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2014. Вип. 11(41). Ч. 2. С. 287-293.
8. Галелюка М. Я. Чи є альтернатива 1С. URL: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/chi-ye-alternativa-1s-2469825.html> (дата звернення 17.09.2020).
9. Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій): Указ про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0004525-17#Text>.

10. The advantages of using computerised accounting software. URL: <https://www.itseducation.asia/article/the-advantages-of-using-computerised-accounting-software> (дата звернення 17.09.2020).

11. Павлюковець М. П. Теоретико-методологічні засади запровадження клауд-комп'ютерної форми обліку. *Облік і фінанси АПК*. 2012. № 1. С. 149-151.

12. Eira A. 11 Accounting Trends for 2020/2021: New Forecasts & What Lies Beyond? URL: <https://financesonline.com/accounting-trends> (дата звернення 26.09.2020).

4 References

1. Cyvenko, M. Yu. (2017). Transformatsyi professii bukhhaltera v usloviakh razvitiya «tsyfrovoi ekonomiki» [Transformations of profession of accountant in the conditions of development of “digital economy”]. *Molodoi uchenyi*, (48), 100-102.

2. Moreva, M. A. (2017). Razvitie «cifrovoj ekonomiki» kak faktor transformacii professii buhgaltera v XXI veke [Development of “digital economy” as a factor of transformation of profession of accountant is in a XXI century]. *Razvitie obshchestvennykh nauk rossijskimi studentami*, (4), 71-75.

3. Bahrii, K. L. (2013). Vazhlyvist avtomatyzatsii obliku finansovykh rezultativ u suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Importance of automation accounting financial results in the modern business environment]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, (2), 76-79.

4. Dolbneva, D. V. (2015). Neobkhdnist ta peredumovy vprovadzhennia avtomatyzovanykh informatsiinykh system vedennia obliku na vitchyznianskykh pidpriemstvakh [Necessity and prerequisites of introduction automated information systems conducting accounting on domestic enterprises]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, (1), 185-192.

5. Insight and practical advice for today's accountant based on the latest independent research. Retrieved from

https://img06.en25.com/Web/SageGlobalInstance/%7Bc14a58e4-2fbd-4217-a001-3ce20427c890%7D_ThePracticeofNowReport_ENUS.pdf

6. Skaliuk, R. V. (2015). Kontseptualni osnovy efektyvnoi avtomatyzatsii protsedur bukhhalterskoho obliku na vitchyznianskykh pidpriemstvakh [Conceptual bases of effective automation of procedures of record-keeping are on domestic enterprises], *Visnyk Khmelnyckogo nacionalnogo universytetu*, (3), 95-102.

7. Polishchuk, O. M. (2014). Osoblyvosti zastosuvannia kompiuternykh tekhnolohii dlia avtomatyzatsii bukhhalterskoho obliku na pidpriemstvakh [Features of computer technology to automate accounting in enterprises], *Ekonomichni nauky. Seriya: Oblik i finansy*, 11(41), part 2, 287-293.

8. Galelyuka, M. Ya. Chy ye alternatyva 1S. [Whether there is an alternative of 1C]. Retrieved from <https://nv.ua/ukr/biz/experts/chi-ye-alternativa-1s-2469825.html>.

9. Verkhovna Rada Ukrainy. (2017). Pro zastosuvannia personalnykh spetsialnykh ekonomichnykh ta inshykh obmezhuvalnykh zakhodiv (sanktsii) [On application of the personal special economic and other restrictive measures (approvals)]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0004525-17#Text>

10. The advantages of using computerised accounting software. Retrieved from <https://www.itseducation.asia/article/the-advantages-of-using-computerised-accounting-software>

11. Pavliukovets, M. P. (2012). Teoretyko-metodolohichni zasady zaprovadzhennia kloud-kompiuternoi formy obliku [Theoretical and methodological principles of introduction of cloud-computer form of accounting]. *Oblik i finansy APK*, (1), 149-151.

12. Eira, A. (2020). 11 Accounting Trends for 2020/2021: New Forecasts & What Lies Beyond? Retrieved from <https://financesonline.com/accounting-trends> (дата звернення 26.09.2020).